

1	2	3	4
---	---	---	---

Σ 1-4	Σ 5-8
-------	-------

Σ 1-8

.....
datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

1. a) Uveďte všechny alternativy, které mohou nastat pro $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$, jestliže je posloupnost $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$

divergentní. Tj. $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = +\infty$ nebo $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = -\infty$ nebo $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$ *neexistuje*

b) Vypočítejte $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+2}{n} \right)^{n+1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{2}{n} \right)^n \cdot \left(1 + \frac{2}{n} \right) = e^2 \cdot 1 = e^2$

c) Vypočítejte $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^n - 5^{n+2}}{5^n + 2^{n+1}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(\frac{2}{5}\right)^n - 5^2}{1 + \left(\frac{2}{5}\right)^n \cdot 2} = \frac{0 - 25}{1 + 0} = -25$

d) Rozhodněte, zda níže uvedená řada konverguje nebo diverguje. (Uveďte použité kritérium.)

$\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{2}{1+n^2}$; $\int_1^{\infty} \frac{2}{1+x^2} dx = 2 \cdot [\arctan x]_1^{\infty} = 2 \cdot \lim_{x \rightarrow \infty} \arctan x - 2 \cdot \arctan 1 =$
Dle integrálního kritéria řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje $\Leftrightarrow \begin{cases} -2 \cdot \frac{\pi}{2} - 2 \cdot \frac{\pi}{4} = -\frac{3\pi}{2} \in \mathbb{R} \\ \text{tj. integrál konverguje} \end{cases}$

e) Zapište všechny předpoklady a tvrzení integrálního kritéria pro konvergenci mocninné řady.

Předpoklady: 1. $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je řada s kladnými členy

(předpoklad druhý:) 2. Existuje nerostoucí kladná funkce $f(x)$ definovaná na $\langle 1; +\infty \rangle$ taková, že $\forall n \in \mathbb{N}$ je $a_n = f(n)$

Tvrzení: Řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje právě tehdy, když konverguje $\int_1^{\infty} f(x) \cdot dx$

h) Zapište první čtyři členy mocninné řady $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(x-5)^n}{5^{n-1}}$ a určete její střed, poloměr, interval a

obor konvergence. (Citujte vždy použité kritérium a nezapomínejte řešit konvergenci v hraničních bodech intervalu!)

$\sum_{n=1}^4 a_n = a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = \frac{(x-5)^1}{5^0} + \frac{(x-5)^2}{5^1} + \frac{(x-5)^3}{5^2} + \frac{(x-5)^4}{5^3}$ *limita podílového kritéria*

$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{(x-5)^{n+1}}{5^n} \cdot \frac{5^{n-1}}{x-5^n} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{x-5}{5} \right| = \frac{|x-5|}{5} < 1 \Leftrightarrow |x-5| < 5 \Rightarrow$

$\Rightarrow$ interval konvergence $I = (0; 10)$, střed $x=5$, poloměr $R=5$

$x=0 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-5)^n}{5^{n-1}} = \sum_{n=1}^{\infty} (-5) \cdot (-1)^{n-1} = \sum_{n=1}^{\infty} 5 \cdot (-1)^{n-1}$ - řada diverguje pro $x=0$ *(lim |a_n| = lim 5 = 5 ≠ 0 - není splněn nutná podmínka konvergence)*

$x=10 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n}{5^{n-1}} = \sum_{n=1}^{\infty} 5 = +\infty$ - řada diverguje, protože $\lim_{n \rightarrow \infty} 5 = +\infty$ *M = (0; 10)*

2.1 a) Zapište, co je gradient a z jaké funkce jej lze počítat, co je výsledkem? Odpověď (doplňte): obor konvergence

Gradient je *vektor*, který(á) působí na funkci *skalární*, výsledkem je funkce *vektorová*

b) Je dána funkce $f(x; y; z) = 2x - y^2 + \ln z + \frac{x}{z}$ a bod $A = [3; 2; 1]$. Určete $f(A) = 2 \cdot 3 - 2^2 + \ln 1 + \frac{3}{1} = 5$

a zapište obecně, co je $\overline{\text{grad}} f$ a určete $\overline{\text{grad}} f(A)$. Řešení (obecně): $\overline{\text{grad}} f = \left(\frac{\partial f}{\partial x} ; \frac{\partial f}{\partial y} ; \frac{\partial f}{\partial z} \right)$

$\frac{\partial f}{\partial x} = 2 + \frac{1}{z}$ $\frac{\partial f}{\partial x}(A) = 3$ $\frac{\partial f}{\partial y} = -2y$ $\frac{\partial f}{\partial y}(A) = -4$ $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{1}{z} - \frac{x}{z^2}$ $\frac{\partial f}{\partial z}(A) = 1 - 3 = -2$

$\overline{\text{grad}} f(A) = (3; -4; -2)$

3. a) Za předpokladu, že bod $A \in Df$ je stacionárním bodem funkce $f(x, y) \in C^2$

- uveďte postačující podmínku (podmínky) pro existenci ostrého lokálního minima v bodě A, tj. $D = \begin{vmatrix} f''_{xx}(A) & f''_{xy}(A) \\ f''_{xy}(A) & f''_{yy}(A) \end{vmatrix} > 0 \wedge f''_{xx}(A) > 0$

- uveďte postačující podmínku (podmínky) pro existenci ostrého lokálního maxima v bodě A, tj. $D = \begin{vmatrix} f''_{xx}(A) & f''_{xy}(A) \\ f''_{xy}(A) & f''_{yy}(A) \end{vmatrix} > 0 \wedge f''_{xx}(A) < 0$

b) Najděte lokální extrémy funkce $f(x, y) = 2x^2 - 4xy + 5y^2 - 6x$.

$$\frac{\partial f}{\partial x} = 4x - 4y - 6 \stackrel{!}{=} 0 \quad \text{Soustava dvou rovnic: } 6y - 6 = 0 \Rightarrow y = 1 \quad \text{stac. bod}$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = -4x + 10y \stackrel{!}{=} 0 \quad \text{Dosazení } y=1 \text{ do jedné rovnice } \Rightarrow x = -\frac{5}{2} \quad A = \left[-\frac{5}{2}; 1\right]$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = 4; \quad f''_{xx}(A) = 4 \quad D = \begin{vmatrix} 4 & -4 \\ -4 & 10 \end{vmatrix} = 40 - 16 = 24 > 0$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = -4; \quad f''_{xy}(A) = -4 \quad \wedge f''_{xx}(A) = 4 > 0 \Rightarrow \text{V bodě A má funkce lok. minimum } f(x, y)$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = 10; \quad f''_{yy}(A) = 10 \quad f(A) = 2\left(-\frac{5}{2}\right)^2 - 4\left(-\frac{5}{2}\right) \cdot 1 + 5 \cdot 1^2 - 6\left(-\frac{5}{2}\right) = \frac{25}{2} - 10 + 5 + 15 = -7,5$$

c) Najděte lokální extrémy funkce $z = f(x, y) = x - 2y + 1$ vázané na množinu

$$M = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; y^2 - x = 0\}. \text{ Vazbu lze vyjádřit explicitně: } x = y^2$$

$$\text{Vyřadíme funkci } F(y) = f(y^2, y) = y^2 - 2y + 1$$

$$F'(y) = 2y - 2 \stackrel{!}{=} 0 \Leftrightarrow y = 1 \quad \text{to je stacionární bod funkce } F(y)$$

$$F''(y) = 2 > 0 \Rightarrow \text{V bodě } y = 1 \text{ je lok. minimum funkce } F(y) \Rightarrow \text{V bodě } A = [1; 1] \text{ je lokální vázané maximum funkce } f(x, y), \quad f(A) = 0$$

4. a) Ověřte, že rovnici $y^2 - 3y + 2x - \ln x = 0$ a bodem $A = [1; 2]$ je určena implicitně

funkce $f: y = y(x)$ taková, že $y(1) = 2$. (Tedy: $F(x, y) = y^2 - 3y + 2x - \ln x$)

$$F(1, 2) = 2^2 - 3 \cdot 2 + 2 \cdot 1 - \ln 1 = 4 - 6 + 2 - 0 = 0 - \text{splňuje} \quad \text{Uvedenou rovnici a bodem A}$$

$$\frac{\partial F}{\partial y} = 2y - 3; \quad \frac{\partial F}{\partial y}(A) = 2 \cdot 2 - 3 = 1 \neq 0 - \text{splňuje} \quad \text{je určena implicitní funkce } f: y = y(x)$$

b) Vyjádřete první derivaci $y'(x)$ a vypočítejte $y'(1)$. c) Vyjádřete druhou derivaci $y''(x)$ a vypočítejte $y''(1)$.

$$\begin{aligned} y^2 - 3y + 2x - \ln x &= 0 \quad \left| \frac{\partial}{\partial x} \right| \\ 2y \cdot y' - 3y' + 2 - \frac{1}{x} &= 0 \\ y'(2y - 3) &= \frac{1}{x} - 2 \\ y' &= \frac{\frac{1}{x} - 2}{2y - 3}; \quad y'(1) = \frac{1 - 2}{2 \cdot 2 - 3} = -1 \end{aligned} \quad \left| \frac{\partial}{\partial x} \right| \begin{aligned} 2y \cdot y' - 3y' + 2 - \frac{1}{x} &= 0 \\ 2y' \cdot y' + 2y \cdot y'' - 3y'' + \frac{1}{x^2} &= 0 \\ (2y - 3)y'' &= -2(y')^2 - \frac{1}{x^2} \\ y'' &= \frac{-2(y')^2 - \frac{1}{x^2}}{2y - 3} \Rightarrow y''(1) = \frac{-2(-1)^2 - 1}{2 \cdot 1 - 3} = -3 \end{aligned}$$

d) Zapište Taylorův polynom $T_2(x)$ v bodě $c=1$ pro implicitní funkci $y = y(x)$.

$$T_2(x) = f(1) + f'(1) \cdot (x-1) + \frac{1}{2!} f''(1) \cdot (x-1)^2 = 0 - 1 \cdot (x-1) - \frac{3}{2} (x-1)^2$$

5	6	7	8
---	---	---	---

Σ 5-8

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

5.1. a) Zapište podle definice Wronského determinant dvou funkcí $y_1(x)$; $y_2(x)$ a a vypočítejte konkrétně Wronského determinant funkcí $y_1(x) = \ln x$ a $y_2(x) = x \cdot \ln x$

Obecně: $W = \begin{vmatrix} y_1(x) & y_2(x) \\ y_1'(x) & y_2'(x) \end{vmatrix}$ Konkrétně: $W = \begin{vmatrix} \ln x & x \cdot \ln x \\ \frac{1}{x} & \ln x + 1 \end{vmatrix} = \ln^2 x + \ln x - \frac{x}{x} \ln x = \ln^2 x$

b) Jakou hodnotu bude mít Wronského determinant, jestliže

funkce $y_1(x)$; $y_2(x)$ jsou lineárně nezávislé na intervalu I? Tj. $W \neq 0$

c) Jakou hodnotu bude mít Wronského determinant, jestliže

funkce $y_1(x)$; $y_2(x)$ jsou lineárně závislé na intervalu I? Tj. $W = 0$

5.2. Najděte obecné řešení diferenciální

rovnice 3. řádu: $y''' = 4x^{-3} + \sin x$; $y' = \int (2x^{-2} - \cos x + C_1) dx = -\frac{2}{x} - \sin x + C_1 x + C_2$

$y'' = \int (4x^{-3} - \sin x) dx = -\frac{4}{2}x^{-2} + \cos x + C_1 = -2x^{-2} + \cos x + C_1$
 $y = \int (-2x^{-2} + \cos x + C_1 x + C_2) dx = 2x^{-1} + \sin x + \frac{C_1}{2}x^2 + C_2 x + C_3$; $C_1, C_2, C_3 \in \mathbb{R}$

5.3. Je dána diferenciální rovnice

$(2x + y) + (2y + x - 1)y' = 0$.

$P(x, y) = 2x + y$ $\frac{\partial P}{\partial y} = 1$ $Q(x, y) = 2y + x - 1$ $\frac{\partial Q}{\partial x} = 1$ $\Rightarrow$

a) Ověřte, že je daná dif. rov. exaktní.

b) Vyřešte danou dif. rovnici, tj. určete její obecné řešení.

Existuje potenciál $V(x, y)$
 $\frac{\partial V}{\partial x} = 2x + y \Rightarrow V = \int (2x + y) dx = x^2 + xy + \varphi(y)$
 $\frac{\partial V}{\partial y} = x + \varphi'(y) = 2y + x - 1 \Rightarrow \varphi'(y) = 2y - 1 \Rightarrow \varphi(y) = y^2 - y$
 $V(x, y) = x^2 + xy + y^2 - y$ Řešením diferenciální rovnice v implicitním tvaru je dáváno:
 $y = y(x): x^2 + y^2 + xy - y = C; C \in \mathbb{R}$

6. a) Najděte obecné řešení homogenní dif. rovnice $y'' + y' - 2y = 0$ pro neznámou $y = y(x)$.

Char. rovnice $\lambda^2 + \lambda - 2 = 0$
 $(\lambda + 2)(\lambda - 1) = 0$
 $\lambda_1 = -2, \lambda_2 = 1$
 $y_h = C_1 \cdot e^{-2x} + C_2 \cdot e^x$; $C_1, C_2 \in \mathbb{R}$

6. b) Metodou variace konstant nebo pomocí speciálního tvaru pravé strany najděte obecné řešení diferenciální rovnice: $y'' + y' - 2y = 5$.

Variace konstant:
 $y = C_1 \cdot e^{-2x} + C_2 \cdot e^x$; $C_1 = C_1(x)$; $C_2 = C_2(x)$; $y' = C_1' e^{-2x} - 2C_1 e^{-2x} + C_2' e^x + C_2 e^x$

$C_1' e^{-2x} + C_2' e^x = 0$ $D_1' = \begin{vmatrix} e^{-2x} & 0 \\ -2e^{-2x} & 5 \end{vmatrix} = 5e^{-2x}$ $C_1' = \frac{D_1'}{D} = \frac{5e^{-2x}}{3e^{-2x}} = \frac{5}{3}$
 $C_1(-2)e^{-2x} + C_2' e^x = 5$ $D_2' = \begin{vmatrix} e^{-2x} & e^x \\ -2e^{-2x} & 5 \end{vmatrix} = 5e^{-2x} - 2e^{-x}$ $C_2' = \frac{D_2'}{D} = \frac{5e^{-2x} - 2e^{-x}}{3e^{-2x}} = \frac{5}{3} - \frac{2}{3}e^x$

$D = W = \begin{vmatrix} e^{-2x} & e^x \\ -2e^{-2x} & e^x \end{vmatrix} = e^{-x} + 2e^{-x} = 3e^{-x}$ Obecné řešení:
 $y = \left(\frac{5}{3}x + K_1\right) e^{-2x} + \left(-\frac{5}{3}e^x + K_2\right) e^x =$
 $D_1' = \begin{vmatrix} 0 & e^x \\ 5 & e^x \end{vmatrix} = -5e^x \Rightarrow C_1' = \frac{D_1'}{D} = \frac{-5e^x}{3e^{-x}} = -\frac{5}{3}e^{2x} = -\frac{5}{3} + K_1 e^{2x} - \frac{5}{3} + K_2 e^x =$
 $C_1 = \int -\frac{5}{3}e^{2x} dx = -\frac{5}{6}e^{2x} + K_1$ $C_2 = \int \left(\frac{5}{3} - \frac{2}{3}e^x\right) dx = \frac{5}{3}x - \frac{2}{3}e^x + K_2$

7.1. Je dána prostorová křivka $\kappa = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; x = x(t) \wedge y = y(t) \wedge z = z(t) \wedge t \in \langle a; b \rangle\}$.

Podle příslušné definice objasněte, kdy je prostorová křivka

- a) hladká... pokud funkce $x = x(t); y = y(t); z = z(t)$ mají spojité první derivace
 b) jednoduchá... pokud neexistují dva různé parametry, kterými by byl určen stejný bod křivky
 c) regulární... pokud $\forall t \in \langle a; b \rangle \left[\frac{dx}{dt}; \frac{dy}{dt}; \frac{dz}{dt} \right] \neq [0; 0; 0]$
 d) uzavřená... pokud počáteční i koncový parametr určí stejný bod, tj. $x(a) = x(b), y(a) = y(b), z(a) = z(b)$

Čím je určena orientace křivky je orientována ve smyslu rostoucího parametru

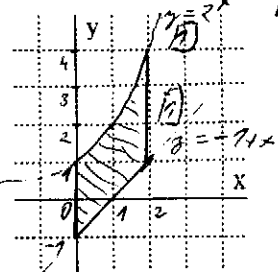
7.2. Parametrizujte úsečku AB, kde $A = [1; -2]$ a $B = [5; -5]$, tak, aby bod A byl počátečním bodem a B koncovým bodem.

7.3. Vypočítejte křivkový integrál 2. druhu z vekt. funkce $\vec{F} = (f_1, f_2) = \left(\sin\left(-\frac{x}{5}\right); \cos(y-1) \right)$ po orientované křivce $\kappa = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x = -5t \wedge y = 1+t \wedge t \in \langle 0; \frac{\pi}{2} \rangle\}$.

8.1. Zapište (obecně podle definice) množinu $A \subset \mathbb{R}^2$, která je normální vzhledem k druhé souřadné ose.

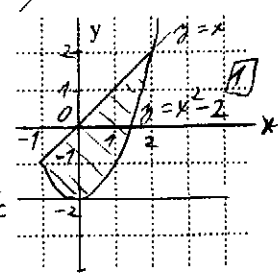
8.2. Znázorněte množinu $M_0 = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; 0 \leq x \leq 2 \wedge 2^x \leq y \leq -1+x\}$ a vypočítejte obsah obrazce, který je tvořen body množiny M_0 .

$$P = \mu(M_0) = \int_0^2 \int_{2^x}^{-1+x} 1 \cdot dx \cdot dy = \int_0^2 dx \int_{2^x}^{-1+x} 1 \cdot dy = \int_0^2 (-1+x-2^x) dx = \left[-x + \frac{x^2}{2} - \frac{2^x}{\ln 2} \right]_0^2 = \frac{2^2}{\ln 2} + 2 - \frac{2^2}{2} - \frac{2^0}{\ln 2} - 0 + 0 = \frac{4}{\ln 2} + 2 - 2 - \frac{1}{\ln 2} = \frac{3}{\ln 2}$$

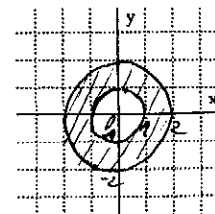
8.3 Znázorněte množinu $M_1 = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; -1 \leq x \leq 2 \wedge x^2 - 2 \leq y \leq x\}$ a vypočítejte

$$\iint_{M_1} x \cdot dx \cdot dy = \int_{-1}^2 dx \int_{x^2-2}^x x \cdot dy = \int_{-1}^2 x \cdot dx \left[y \right]_{x^2-2}^x = \int_{-1}^2 x \cdot (x - x^2 + 2) dx = \int_{-1}^2 (x^2 - x^3 + 2x) dx = \left[\frac{x^3}{3} - \frac{x^4}{4} + x^2 \right]_{-1}^2 = \frac{2^3}{3} - \frac{2^4}{4} + 2^2 - \left(\frac{(-1)^3}{3} - \frac{(-1)^4}{4} + (-1)^2 \right) = \frac{8}{3} - 4 + 4 + \frac{1}{3} - \frac{1}{4} - 1 = 2 + \frac{1}{4} = 2,25$$

8.4 Substitucí do polárních souřadnic vypočítejte uvedený integrál, množinu $A = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; 1 \leq x^2 + y^2 \leq 4\}$ načrtněte

$$\iint_A \ln(x^2 + y^2) dx \cdot dy = \iint_A \ln \rho^2 \cdot \rho \cdot d\rho \cdot d\varphi =$$

$$x = \rho \cdot \cos \varphi$$

$$y = \rho \cdot \sin \varphi$$

$$|J| = \rho$$

$$x^2 + y^2 = \rho^2$$

$$A_{\rho, \varphi}: 1 \leq \rho \leq 2$$

$$0 \leq \varphi \leq 2\pi$$

$$= \int_0^{2\pi} \int_1^2 \ln \rho^2 \cdot \rho \cdot d\rho \cdot d\varphi = \int_0^{2\pi} \left[\frac{1}{2} \rho^2 \ln \rho^2 - \frac{1}{4} \rho^2 \right]_1^2 d\varphi = \int_0^{2\pi} \left(\frac{1}{2} \cdot 4 \cdot \ln 4 - \frac{1}{4} \cdot 4 - \left(\frac{1}{2} \cdot 1 \cdot \ln 1 - \frac{1}{4} \cdot 1 \right) \right) d\varphi = \int_0^{2\pi} (2 \ln 4 - 1 + \frac{1}{4}) d\varphi = \int_0^{2\pi} (2 \ln 4 - \frac{3}{4}) d\varphi = 2\pi (2 \ln 4 - \frac{3}{4}) = 4\pi \ln 4 - \frac{3\pi}{2}$$